

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Vantaan kaupunki / kirjaamo
kirjaamo@vantaa.fi
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Lausunto Vantaan yleiskaavan 2020 kaavaehdotuksesta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3300 jäsentä loppuvuonna 2019) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Tringa kiittää Vantaan kaupunkia lausuntopyynnöstä. Yhdistys on perehtynyt kaavaehdotukseen ja sen taustamateriaaleihin ja lausuu nähtävillä olleesta kaavaehdotuksesta mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Yleiskaavan lähtökohdaksi on otettu kestävä kasvun malli, jossa asuinrakentaminen keskitetään raideliikenteeseen tukeutuen jo olemassa oleviin asutuskeskuksiin niitä tiivistäen. Tämä on hyvä ja kannatettava lähtökohta muuttovoittoisella pääkaupunkiseudulla ja myös ainoa kestävä tapa turvata Vantaan nykyisellään mittavat luonto- ja virkistysarvot. Näitä arvoja tukevat myös kaavaehdotuksessa esitetyt ilahduttavan runsaat uudet suojelualuevaraukset, ekologiset yhteydet sekä erillisellä liitekartalla esitetyt luo-alueet. Tuemme lämpimästi kaikkia esitettyjä suojelualuevarauksia ja kiitämme luo-alueiden esiin nostamisesta.

Valitettavasti edellä mainitusta periaatteesta on kaavaehdotuksessa jonkin verran lipsuttu. Kaavaehdotus mahdollistaa nykyisellään kestävämmän määrän rakentamista metsäisille alueille: kaava-aineiston luontovaikutusten arvioinnin mukaan yli kolmannes nykyisistä metsistä ja puustoisista alueista sijoittuu rakentuville alueille. Luku ei ole tarkka, mutta suuruusluokka on hälyttävä. Rakentamiseen varattavan metsäisten alueiden määrää onkin ehdottomasti supistettava. Tämä on välttämätöntä niin luonnon monimuotoisuuden ja viheryhteyksien säilymisen kuin virkistysarvojenkin kannalta.

Erityisen ongelmallisia ovat ehdotuksessa kaavailtu uusi asuinkekus Länsisalmen alueelle ja Petikon-Vestran suunnan metsäalueille osoitettu rakentaminen, joista lausumme yksityiskohtaisemmin alempana. Näiden lisäksi rakentamiselle varattua alaa olisi niin luontoarvojen kuin virkistyskäytönkin kannalta järkevää supistaa etenkin Petaksen pohjois-, itä- ja eteläpuolisten alueiden (TY-varauksia) osalta.

Suojelualueista

Kaavaehdotuksessa esitetään runsaasti (n. 800 hehtaaria) uusia suojelualuevarauksia. Tuemme lämpimästi kaikkia esitettyjä uusia suojelualueita ja kiitämme Vantaan kaupunkia tehokkaasta luonnonsuojelutyöstä, jossa uusien suojelualueiden perustaminen on todellakin keskeinen toimenpide. Toivomme muidenkin alueen kuntien ottavan tästä mallia. Vantaan viheralueet ovat keskeisiä myös osana koko pääkaupunkiseudun suojelualueverkostoa ja viheryhteyksiä.

Muistutamme tässä yhteydessä, että luonnon monimuotoisuuden kannalta olennaisia tekijöitä ovat viheralueiden yhtenäisyys ja kytkeytyneisyys, joista molempia olisi mahdollista edistää laajentamalla esitettyjä suojelualuevarauksia. Lisäksi on jatkettava uusien suojelualueiden perustamisen selvittämistä.

Kaavaehdotuksessa esitetään SL-alueille kaavamääräystä, joka mahdollistaa ulkoilureittien rakentamisen (*”Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu”*), jonka lisäksi monille suojelualueille esitetään ohjeellisia ulkoilureittejä. Esitämme ko määräyksen poistamista SL-alueiden määräyksistä. Uusien ulkoilureittien sijainti on suunniteltava erikseen tarkan alueellisesti siten, että suojelualueiden perusteina olevat luontoarvot eivät vaarannu lisääntyvän virkistyskäytön myötä. Suojelualueiden ensisijainen tehtävä on luonnon suojelu, ei virkistyskäyttö.

Petikon-Vestran seutu

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (Maali-alueet) ovat alueita, jotka Tringan selvitystyössä on arvioitu Uudellamaalla maakunnallisesti merkittäviksi pesimälinnuston tai levähtävän linnuston kannalta. Vuonna 2018 julkaistussa artikkelissa (Ellermaa 2018) on esitelty maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Maali-alue 210355 Petikon-Vestran seutu on Vantaan ja Espoon rajalla sijaitseva useammasta osa-alueesta koostuva alue. Alueen maakunnallisesti edustavaan pesimälinnustoon kuuluvat mm. pyy, pohjantikka, sirittäjä ja pikkusieppo. Tämän lisäksi se on merkittävä monille muille metsälajeille, kuten isokäpylinnulle ja peukaloiselle.

Kaavaehdotuksessa esitetty rakentaminen uhkaa kahta Maali-alueen osa-alueen linnustoarvoja. Friimetsän alueelle esitetty huomattavasti nykyistä laajempi rakentaminen (merkintä AP) heikentäisi toteutuessaan huomattavasti osa-alueen ”Petikon alue” linnustoarvoja ja koko alueen viheryhteyksiä. Esitämme siksi asuinalueen merkinnän supistamista nykyisen asutuksen laajuiseksi.

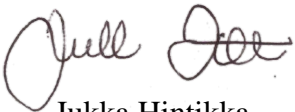
Vestran alueelle esitetty rakentaminen (merkintä AP) heikentäisi toteutuessaan huomattavasti osa-alueen ”Vestran alue” linnustoarvoja ja kaventaisi entisestään alueen viheryhteyksiä. Esitämme siksi asuinalueen merkinnän supistamista nykyisen asutuksen laajuiseksi. Myös alueen virkistyskäytön kannalta rakentaminen olisi järkevä rajata Vestrantien länsipuolelle.

Länsisalmen alue

Kaavaehdotus esittää uutta kaupunkikeskusta (merkintä C) ja siihen tukeutuvaa asuinalueita (merkintä A) Länsisalmen alueelle. Alue on keskeinen osa maakunnallisesti tärkeää viheryhteyttä kahden Natura-alueen (Sipoonkorpi sekä Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet) välillä ja olennainen osa pääkaupunkiseudun viherkehää (yhteys Mustavuoreen). Viheryhteys on jo nykyisellään ahtaalla alueen isojen teiden puristuksessa ja käytännössä katkeisi kokonaan kaavaehdotuksessa esitetyn rakentamisen toteutuessa Salmenkallion suuntaan. Tämä olisi tuhoisaa alueen luontoarvoille etenkin huonosti liikkuvien metsälajien osalta.

Edellä mainituista syistä esitämme Länsisalmen alueelle suunnitellun uuden asuinrakentamisen poistamista Vantaan yleiskaavasta.

Helsingissä 5.6.2020

Jukka Hintikka

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet

Ellermaa, M. 2018: Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. – Tringa 4/2018.